

ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕЛЕМЕНТІВ УКРАЇНСЬКОЇ ВИШИВКИ В СУЧАСНОМУ ДИЗАЙНІ

Матвєєва Анастасія Сергіївна

Студентка

Герасименко Олена Дмитрівна

д.філ., доцент

Київський національний університет

технологій та дизайну

м. Київ, Україна

Анотація: на основі дослідження було проаналізовано основні типи традиційних орнаментів, модифіковано приклади в сучасному стилі одягу та аксесуарах. Запропоновано шляхи поєднання та комбінації візерунків. Досліджено різницю між традиційними і сучасними вишитими орнаментами.

Ключові слова: вишивка, український орнамент, геометричні форми, одяг, аксесуари, дизайн.

Впровадження українських традиційних елементів в дизайн текстильних або ювелірних виробів набуває актуальності на світовому та внутрішньому ринку. Все більше дизайнерів намагаються модифікувати або пристосувати етнічні візерунки на сучасний лад. Тенденція на етнічний стиль спостерігається в колекціях зарубіжних дизайнерів, наприклад колекція осінь – зима 2008 - 2009, дизайнерського дому Gucci. Де арт – директор Фріда Джаніні за основу взяла етнічні мотиви вишиванок Гуцульщини та Поділля. Важливо зазначити, що стилізація геометричних орнаментів та фігур у вишивках, представлених на модних показах представляє українську ідентичність та багатогранність культури нашого народу.

Для розширення варіантів дизайнерських рішень у створенні одягу в такому стилі було запропоновано шляхи систематизації та модифікації ключових елементів в нову систему – образ костюму. Використання основних

форм та елементів та поєднання з актуальними кольорами, модними в наступних сезонах, дозволять знайти унікальні комбінації у дизайні аксесуарів та одягу. Класичними кольорами в українських орнаментах завжди були чорний, червоний та білий [1]. Рідше використовували інші кольори, але впровадження нових композиційних рішень може збагатити кольорову палітру. Використання пастельних кольорів з контрастними відтінками дозволить розробити унікальні концептуальні рішення та не втратить смисловий та культурний сенс. Важливим аспектом є історія кольорів у розробці етнічного українського стилю, але в наш час колір не має вираженого психологічного чи культурного значення. Запозичення основних форм та матеріалів, використання художніх аплікацій чи тканин дозволить створити унікальні дизайнерські рішення та збагатить ринок запропонованих товарів. Слід зазначити, що вишивка в традиційному українському костюмі має певний культурний та історичний код, завдяки таким методам можна «зашифрувати» інформацію в концепті дизайну, створювати нову історію на основі культури наших предків [2].

Наразі відомо про сотні різних комбінацій та варіацій української вишивки в традиційних костюмах, вони відрізнялись колоритом, технікою виконання та фантазією майстрів [1,2]. Відмінності етнічних від сучасних орнаментів помітні не тільки в орнаментарній складовій але і в способі зображення певних фігурних елементів. Більшість стародавніх вишивок за основу брали природні мотиви чи предмети побуду. Наприклад рослинні чи зооморфні мотиви, предмети ручної праці чи домашнього ужитку [3]. З розвитком культури та суспільства змінилися і зображення на вишиванках, тому одним з шляхів удосконалення української вишивки на сучасний манер є модифікація навколишнього світу в візуальний код та орнаменти [4]. Створення нових шляхів для дизайну дозволить збагатити сучасну культуру нашого народу та зберегти історію наших предків. Новим дизайнерським рішенням буде використання новітніх матеріалів в розробці одягу чи аксесуарів. Альтернативні матеріали, створені шляхом переробки дають змогу надихнути в

речі нове життя та не викидати старі речі у смітник, забруднюючи навколишнє середовище. Використання дерева чи синтетичних матеріалів допоможе винайти нові дизайнерські композиції та удосконалить зовнішній вигляд виробу. Актуальними на наш час є зображення державних елементів таких як герб чи знамена. Ринок перенасичений однотипними фігурами та зображеннями тому використання рослинних мотивів, таких як виноградна лоза чи гілки калини, силуети пташок чи тварин допоможуть урізноманітнити дизайнерський світ виробів на українському та світовому ринках. Як альтернативу, можна використати класичні орнаменти та розписи, наприклад Петриківський чи Самчиківський [5]. Поєднання основних художніх стилів та форм з використанням сучасних кольорових та композиційних рішень допоможе створювати нові варіації та унікальні дизайни продукту.

Отже, під час дослідження трансформації основних елементів українських етнічних візерунків, було виявлено нові шляхи модифікації та стилізації елементів в сучасному дизайні одягу, за допомогою видозмінення та поєднання окремих елементів та форм, використання нових кольорових та композиційних рішень, та використання альтернативних матеріал у проектуванні виробів.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Захарчук-Чугай Р.В. Українська народна вишивка. - К.:Наукова думка, 1988. – 192 с.
2. Гасюк Е.О. Художнє вишивання / Гасюк Е.О. Альбом. – Київ : Вища школа, 1984. – 202 с. – С. 68-77.
3. Васильєва Т.В. Художньо-образна структура полтавської вишивки. – Народна творчість та етнографія, 1980. - №4 . - 72 с.
4. Кара-Васильєва Т.В. Традиції в народному мистецтві. - К.: Образотворче мистецтво, 1980. – 307 с.
5. Матейко К.І. Український народний одяг / К.І. Матейко. – К. : Наук. думка, 1977. – 224 с.